

REZUMATUL

**RAPORTULUI PRIVIND EVALUAREA
SECTORIALĂ
A RISCURILOR DE SPĂLARE A BANILOR ȘI
FINANȚARE A TERORISMULUI
AFERENTĂ SECTORULUI NOTARIAL**

PERIOADA 2021-2024

PRINCIPALELE CONSTATĂRI, CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI ALE RAPORTULUI

REZUMATUL PRINCIPALELOR CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII

Evaluarea riscurilor asociate sectorului notarial din România indică un **RISC MEDIU**, în condițiile în care prezintă vulnerabilități specifice amplificate de conexiunile sale cu sectorul imobiliar, care este caracterizat printr-un risc ridicat, conform NRA și evaluării sectoriale.

Informațiile obținute din activitățile de supraveghere și control realizate de ONPCSB și UNNPR, au indicat un nivel de conformare ridicat din partea notarilor publici supuși verificărilor, reflectând astfel eficacitatea măsurilor implementate în vederea respectării obligațiilor privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (CSB/CFT) și oferind o bază solidă pentru evaluarea riscurilor asociate sectorului notarial din România.

Cu toate acestea, pentru a menține relevanța și acuratețea evaluării riscurilor, este important ca acest proces să fie unul continuu și dinamic, asigurând astfel adaptarea permanentă a sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului la evoluția constantă a tipologiilor de risc specifice activității notariale, precum și a evoluției legislației naționale și internaționale.

Principalele constatări referitoare la cadrul de reglementare, mecanismele de integritate, eforturile de formare profesională continuă și instrumentele de conformitate în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (CSB/CFT) adoptate la nivelul sectorului notarial din România, oferă, de asemenea, o perspectivă esențială asupra nivelului de risc asociat.

Astfel, reamintim că procesul de dobândire a calității de notar public în România este unul complex, în baza unui cadru legal riguros, reflectând importanța și responsabilitatea acestei profesii în asigurarea securității juridice. Exigențele privind studiile, vechimea, integritatea și aptitudinile, coroborate cu promovarea examenelor competitive și parcurgerea stagiului, sunt concepute pentru a garanta că persoanele care acced în profesie sunt bine pregătite, competente și demne de încrederea publicului (criteriul „fit&proper”), iar mecanismul de control *ex post*, permite îndepărtarea din profesie a persoanelor care nu mai corespund standardelor de integritate și profesionalism. Acest mecanism contribuie semnificativ la asigurarea conformității sectorului cu standardele naționale de prevenire a SB/FT și protejează încrederea publicului și a partenerilor instituționali.

În ceea ce privește formarea profesională, UNNPR acordă o importanță deosebită dezvoltării continue a notarilor publici. Uniunea și Camerele Notarilor Publici (prin intermediul Institutului Notarial Român) organizează periodic cursuri, seminarii, conferințe și alte evenimente la nivel teritorial, menite să asigure actualizarea cunoștințelor juridice și familiarizarea cu noile reglementări legislative și evoluțiile din practica notarială, în domeniul CSB/CFT, asigurând astfel accesul direct la programele de formare pentru notarii publici din întreaga țară.

Pentru consolidarea conformității în domeniul prevenirii și combaterii SB/FT, UNNPR a dezvoltat, pe lângă Regulamentul privind modul de aplicare a legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea notarială, adoptat în 2023, o serie de documente de sprijin, ghiduri, modele și instrucțiuni pentru membrii săi. În acest context, toate aceste documente au fost centralizate într-un ghid (Broșură) conceput ca instrument de lucru practic, consolidând și explicând într-un format ușor de utilizat (coduri QR) formularele și regulamentele specifice, precum și modalitățile concrete de realizare a verificărilor specifice diligenței

clientelei, incluzând aspecte privind Persoanele Expuse Public (PEP) și accesarea bazelor de date relevante (precum registrele beneficiarilor reali și listele de sancțiuni internaționale), oferind astfel notarilor publici clarificări esențiale pentru implementarea eficientă a obligațiilor complexe de CSB/CFT.

Colaborarea dintre ONPCSB și UNNPR este permanentă și se concretizează prin realizarea de numeroase întâlniri de lucru între echipele de specialiști ale celor două instituții, fiind guvernată de un Acord de cooperare semnat în scopul îmbunătățirii eficacității sistemului CSB/CFT, ce vizează în principal delimitarea responsabilităților de supraveghere și control între cele două instituții, realizarea evaluării riscului la nivelul sectorului notarial, structura și tematicile acțiunilor de instruire, precum și cerințele privind schimbul de date statistice relevante.

Acest acord a fost actualizat în noiembrie 2024 pentru a spori eficiența sistemului CSB/CFT, punând accent pe stabilirea clară a atribuțiilor de supraveghere și control între cele două instituții, pe detalierea realizării evaluării riscului de SB/FT la nivelul sectorului notarial, precum și a cerințelor de transmitere a datelor statistice aferente.

RECOMANDĂRI PENTRU INSTITUȚII ȘI NOTARI PUBLICI

Pentru implementarea și consolidarea unui cadru de reglementare complet, aliniat cerințelor europene și internaționale, componenta fundamentală pentru întărirea supravegherii și a conformității în activitatea notarială, este important ca autoritatea de reglementare (ONPCSB) și organismul de autoreglementare (UNNPR) să adopte **măsuri eficiente și integrate** pentru gestionarea proactivă a vulnerabilităților specifice sectorului notarial.

O măsură strategică ar consta în punerea la dispoziția tuturor entităților raportoare, aflate sub supravegherea ONPCSB, de **indicații punctuale și**

standardizate privind sursele de date care sunt suficiente a fi verificate pentru îndeplinirea obligațiilor de diligență privind clientela referitoare la identificarea și verificarea persoanelor expuse public (PEP) și a modului de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale, facilitând astfel îndeplinirea corectă a acestor obligații complexe.

Suplimentar, măsurile de cunoaștere a clientelei (KYC) ar putea fi îmbunătățite prin **facilitarea schimbului de informații** între notarii publici și autoritățile publice deținătoare de date relevante, în scopul optimizării identificării și reducerii riscurilor.

O altă măsură de o importanță semnificativă ar fi emiterea de către ONPCSB a unui **set detaliat de tipologii** specifice sectorului notarial. Acest demers ar oferi notarilor publici instrumente de referință esențiale pentru recunoașterea rapidă a schemelor și metodelor de SB/FT relevante pentru activitatea lor, **îmbunătățind substanțial capacitatea de detectare** și de raportare a tranzacțiilor suspecte.

RECOMANDĂRI PENTRU UNNPR

 Standardizarea proceselor: continuarea eforturilor de standardizare a modului de aplicare a legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (CSB/CFT) pentru notarii publici, prin elaborarea de ghiduri, recomandări, instrucțiuni etc., în scopul asigurării unei aplicări unitare și consecvente a prevederilor legale la nivelul întregii profesii, asigurându-se astfel că toate birourile notariale, indiferent de mărime, să dispună de un cadru solid pentru a-și îndeplini obligațiile legale în domeniul CSB/CFT.

 Consolidarea formării profesionale: continuarea intensificării frecvenței și relevanței programelor de instruire (prin intermediul Institutului Notarial Român, camerelor notarilor publici, inclusiv în colaborare cu

ONPCSB), punând un accent deosebit pe instruiți tematiche, inclusiv cu privire la cele mai noi tipologii de SB/FT, aplicarea corectă a măsurilor de diligență suplimentară (EDD), modalitățile de verificare a beneficiarului real (UBO), precum și cu privire la noile reglementări europene ce vor intra în vigoare (începând cu 2027).

 Intensificarea monitorizării conformării: continuarea îmbunătățirii eficacității și eficienței activităților de supraveghere și control asupra notarilor publici, în conformitate cu atribuțiile stabilite de Legea nr. 129/2019, în baza unei abordări pe bază pe risc pentru a asigura monitorizarea riguroasă a conformității cu obligațiile CSB/CFT și pentru a interveni prompt atunci când sunt identificate neconformități cu legislația din domeniul CSB/CFT.

 Îmbunătățirea înțelegerii riscurilor sectoriale: continuarea perfecționării mecanismului de colectare a datelor statistice relevante pentru a susține analize de risc solide la nivelul sectorului notarial, pentru o înțelegere aprofundată a riscurilor de SB/FT la care este expus sectorul notarial, inclusiv a riscurilor emergente ale sectorului.

 Creșterea sensibilizării profesionale: Sporirea gradului de conștientizare a notarilor publici cu privire la riscurile concrete de SB/FT specifice activității notariale, în cadrul programelor de instruire.

RECOMANDĂRI PENTRU NOTARII PUBLICI

 Aplicarea riguroasă a diligențelor privind clientela: notarii publici vor continua să aplice măsurile de cunoaștere a clientului (KYC) cu rigoare și în integralitate, evitând orice deficiență în procesul de diligență. Această cerință include verificarea detaliată a identității beneficiarului real (UBO) și solicitarea, în cazurile justificate, de informații și/sau documente suplimentare referitoare la sursa fondurilor.

Evaluarea continuă a riscurilor și măsuri KYC proporționale:

notarii publici vor continua să-și dezvolte capacitățile profesionale de a realiza evaluarea continuă a riscurilor asociate activității sale, precum și a fiecărui client, având ca obiectiv central aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei (KYC – *Know Your Customer*), a căror intensitate și complexitate să fie proporționale cu nivelul de risc identificat în mod obiectiv.

 Vigilență sporită în tranzacțiile/clientii cu risc ridicat: notarii publici vor continua realizarea diligențelor suplimentare (EDD) în cazurile de risc ridicat, în special pentru persoanele expuse public (PEP) și clienții din jurisdicții non-cooperante. De asemenea, vor continua să acorde o atenție sporită achizițiilor de valori mari/lux și tranzacțiilor cu fonduri transferate în/din jurisdicții cu risc ridicat.

 Raportare promptă și eficientă: notarii publici vor continua să asigure raportarea tranzacțiilor suspecte către ONPCSB prin instituirea unui proces intern eficient și robust de monitorizare, care să sprijine identificarea și transmiterea promptă și corectă a oricărei tranzacții ce prezintă indicii de suspiciune.

 Instruirea continuă la nivel de birou: notarii publici, cât și personalul auxiliar, după caz, vor continua să participe la instruirea periodică și specializată, pentru a evita deficiențele în formarea profesională și pentru a menține aplicarea eficientă a reglementărilor CSB/CFT.

ÎN CONCLUZIE, sectorul notarial din România este evaluat cu un **GRAD DE RISC MEDIU**, având în vedere riscurile identificate la nivel național și contextul global. Deși există vulnerabilități intrinseci (cum ar fi cele legate de sectorul imobiliar), existența unui cadru de reglementare complet la nivel

național, consolidat de eforturile UNNPR și cooperarea cu ONPCSB, precum și a măsurilor de gestionare și diminuare a gradului de risc, contribuie la menținerea riscurilor la un nivel controlabil, asigurând un **mediu reglementat, bine administrat și monitorizat eficient.**